

Lähteülesanne

TTH 76 Kodune hospiitsravi: efektiivsus, kulutõhusus ning eelarvemõju Eestis

Eesmärk

Hinnata koduse hospiitsravi ehk koduhospitsi teenuse efektiivsust, kulutõhusust ja eelarvemõju ning anda soovitusi teenuse rakendamiseks Eestis.

Taust

Hospitsravi on palliatiivravi osa, mis pakub toetust ja hoolt ravimatu haiguse viimases faasis olevale patsiendile. Hospitsis põhihaiguse raviga ei tegeleta, vaid keskendutakse sümptomite leevendamisele ning emotsionaalsele ja hingelisele toetusele. Hospitsravi on meditsiiniline sekkumine (erinev näiteks koduhooldusest), mille näidustus on muuhulgas ravidokumentides fikseeritud parima toetava ravi otsus või otsus haigusspetsiifilise ravi lõpetamise kohta (sh konsiiliumi otsus) ning patsiendil on meditsiinilist sekkumist vajavad seisundid (nt iiveldus, valu, rahutus, hirm/ängistus, hingamisprobleemid, seedeprobleemid, nahaprobleemid jne). Koduhospits on osa sümptomaatilise ravist patsiendi kodus, mis on planeeritud eeldatava surmahetke vahetusse lähedusse (viimased päevad või nädalad).

Eestis on koostatud ravijuhend „Palliatiivse ravi juhend“, mille II osa käsitleb elulõpuravi ja kus hospitsravi on esitatud elulõpuravi sünonüümina. Palliatiivne ravi ja hospitsravi on siiski tervishoiuteenuste kontekstis üksteisest eristatud. Hospitsravi võidakse käsitleda osana palliatiivsest ravist. Palliatiivne ravi võib kesta aastaid kuid elulõpu- ehk hospitsravi kuni mõned kuud.

Eestis rahastatakse ravikindlustuse eelarvest statsionaarset hospitsravi. Tervisekassa on määratlenud hospitsravile suunamise kriteeriumid¹. Koduse hospitsravi teenust on Eestis piloteerinud SA Viljandi Haigla.

Teema olulisus

Paljud riigid püüavad leida mooduseid, kuidas toetada terminaaelses seisundis inimese soovi surra oma kodus. Üheks võimaluseks on rakendada kodust hospitsravi. 2021. aastal avaldatud

¹ Hospitsi suunamise kriteeriumid

https://www.tervisekassa.ee/sites/default/files/RRL/2020/Hospits_Suunamise_kriteeriumid.pdf

süsteemilises ülevaates leiti, et kodus elulõpuravi saanud inimestel oli suurem tõenäosus kodus surra². Samas uuringus leiti ka, et hospiitsravi kodus võib parandada patsiendi rahulolu.

Tehnoloogia

Koduse hospiitsravi teenus, mis hõlmab teenuse osutamiseks vajalikku tehnoloogiat.

Sihtrühm

Patsiendid, kellele on näidustatud hospiitsravi.

Uurimisküsimused

1. Milline on koduhospitsi rakendamise praktika (sihtrühmad, teenuse sisu ja nõuded) Eesti ja teiste riikide kogemuse põhjal?

Lahendus: Ülevaade koduhospitsi rakendamisest teiste riikide praktika alusel.

2. Milline on koduhospitsi efektiivsus võrreldes hospiitsraviga haiglas?

Lahendus: Ülevaade teaduskirjandusest.

3. Milline on olemasolev tõendus koduhospitsi kulutõhususe kohta?

Lahendus: Ülevaade teaduskirjandusest.

4. Milline on koduhospitsi kulutõhusus Eestis?

Lahendus: Majandusmõju hinnang Eesti andmetel.

5. Milline on koduhospitsi eelarvemõju Eestis?

Lahendus: Eelarvemõju hinnang Eesti andmetel.

6. Milline on koduse hospiitsravi soovitatav korraldus Eestis?

Lahendus: Hinnangu tulemustel põhinev ekspertsoovitus arvestades Eesti konteksti ja tervisesüsteemi vajadusi.

Töörühm: Mariliis Põld, Katrin Lutsar, ..., Mikk Jürisson

² Shepperd, S., Gonçalves-Bradley, D. C., Straus, S. E., & Wee, B. (2021). Hospital at home: home-based end-of-life care. In *Cochrane Database of Systematic Reviews* (Vol. 2021, Issue 3). John Wiley and Sons Ltd.